

učitelji, da nemški jezik učé. Interpelantje (5 slovenskih poslancev) zahtevajo, da naj se omenjena državna podpora porabi za prave in nujne šolske potrebe, in ne za nemški poduk, ki omiko zadržuje. — Drugo interpelacijo so stavili dr. Lavrič in 4 drugi slovenski poslanci ljudskim učiteljem na korist. V Goriško-okoličnem in Sežanskem okraji niso učitelji že dalj časa mesečne plače dobili. Interpelanti prašajo, kaj vlada dela, da ne priskrbi denarja. (Med tem je denar došel in vsi učitelji dobodo plačo.) — V 4. seji je rešil zbor tudi mnoge račune in proračune, razne peticije i. dr. r.

Deželni zbor Dalmatinski.

Zavoljo nazočnosti presvitlega kralja Franc Jožefa v Dalmaciji, ki je pozornost cele dežele le na ta srečni dogodjaj koncentrirala, se je deželni zbor Dalmatinski še le po odhodu Njegovega Veličanstva začel 19. maja.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

III.

Ponarejeni bankovci.

(Konec.)

Nekako nezadovoljen pogledam učitelja. Ta je tudi nekako osupnjen, da ploše za tisk bankovcev ni najti, in stoji, kakor da bi kaj premišljeval.

„Stojte, gospod sodnik,“ spregovori naglo, „še en kraj vem, kjer sem enkrat videl Jonasa se muditi. Za plošo bi bilo morda tu premokrotno, bi se je utegnila rja prijeti. Idite z mano, prosim, ne daleč od tu.“

Vse, kar smo tu našli, seboj vzemši gremo za učiteljem, ki nas pelje proti neki sušilnici za sadje, kakoršne se nahajajo po kmetih. Ta je stala na Jonasovem posestvu. Vrata so zaprta z zapahom, a par vdarcev s rovnico in razbite so. V notranjem prostoru je navadno sušilno orodje, med katerim ne najdemo, česar iščemo. Al na zidu, kjer je naslonjen na-nj počezni brun, ošlatam jaz nekaj čveterovoglatega in ko to spravim na dan je v mojih rokah zaželjena ploša, v katero je zdolben bankovec za deset goldinarjev; tudi še drugo ploščico najdemo, ki je bila za vodeni tisk, in tako smo ogrenili vso fabriko za izdelovanje desetakov.

Nihče ni bil tega bolj vesel, kakor jaz. Zdaj sem imel vse dokaze zoper krčmarja in Jonasa v rokah in Linarju je napočil dan prostosti in opravičenja. Izročivši učitelja jetničarju, ker sem ga moral zapreti, odprem še v hruški najdeno škrinjico z dletom, kar je šlo težko. Tu najdem več pisem, računov in tudi nek zapisnik, v katerem je bilo zapisanih več imen in pri vsakem znesek, katerega je prejel v ponarejenih bankovcih. S pomočjo učitelja, ki mi pojasni, kar nisem prvi hip umel, zasledimo kmalo vse ude te skrivne družbe razen dveh, ki sta nam jo na Turško vpihala.

Ko sem Jonasu in krčmarju vse to pokazal, kar sem našel, in ko so tudi nekateri izmed prijetih izpečevalcev jima naravnost v obraz povedali, da so od njih ponarejene bankovce prejemale in zan-je tudi njima skupljeni denar, odstevši svoj zaslužek odrajtovali, je vpadla predrznost in obstala sta mi vse, česar sta bila dolžena.

Razume se samo po sebi, da je bila meni prva skrb, dokazati Linarjevo nedolžnost. Ko mu naznamim, da je prost in sijajno opravičen, se milo nasmeje in pravi:

„Saj sem vedel, da tako mora priti. Samo če ne bo prepozno! Kdo bo povrnil moji družini zgubo, ki jo je po krivem trpela!“

„Odškodvani boste iz Jonasovega premoženja“, ga tolažim jaz, „zato je že skrbljivo.“

Ko se je po trgu zvedelo, da bo Linar iz ječe izpuščen, ker se je dokazalo, da je popolnoma nedolžen, je privrelo vse, kar je moglo na noge, k ječi in ko se odpro vrata in se on pokaže bled in shujšan, vse kriči:

„Po Jonasu! Obesite njega in njegovo babo in krčmarja vstric nju. Žažgite mu hišo!“

Vendar se poleže hrup toliko ali premeni marveč v slavo-klice Linarju, katerega spremi vsa množica domu. Kaki občutki so sprehajali njega in družino njegovo, ko se je po dolgem zaporu vrnil k nji, tega popisati nisem v stanu. Obrtnija njegova, ki je med zaporom njegovim čisto propadla, se je brž zopet povzdignila, kajti vse je vrelo k njemu. Tudi zdravje njegovo in rodovine se je naglo zboljšalo in še predno je bila čez Jonasa in njegovo družbo sodba izrečena, je bil Linar že zopet na trdnem. Vrh tega mu je bilo iz prodanega posestva Jonasovega pripoznanih 2000 gld. odškodovanja, katere je pa blagi mož — razen 400 gl, za ktere je bil ogoljufan — podaril zapuščenim Jonasovim otrokom, ktere je vzela neka bližnja žlahtnica k sebi. To mu je pridobilo še večje spoštovanje po vsem okraju.

Jonas in krčmar sta bila zarad hudodelstva ponarejevanja bankovcev obsojena v težko ječo na vse žive dni, žena Jonasova pa kot sokriva hudodelstva izdavanja teh bankovcev na 7 let težke ječe. Učitelj je dobil le eno leto, ker je pomagal izdatno, da je bilo gnjezdo bankovčarjev vničeno. Ko je svojo kazen prestal, sem mu preskrbel jaz v drugem zelo oddaljenem kraju učiteljsko službo in sem imel zadostenje, da se je popolnoma poboljšal in se poprijel svojega posla z vso marljivostjo.

Naši dopisi.

Od meje Koroške. (*Pogled v Celovec.*) Iz Celovca nam je došla tako čudna novica, da nam kri sili v obraz — jeze in sramote. Posrečilo se je namreč pri zadnjih mestnih volitvah v Celovcu tamošnjim rodoljubom, zlasti neutrudljivemu našemu Einspielerju, spraviti v mestni zastop vsaj enega Slovence — gosp. Rosbacherja. To nas je jako razveselilo, in je prav in dobro, da sedi v mestnem zboru Celovškem tudi en Slovenec, saj je vsa okolica njegova sedaj še slovenska, in tretjina prebivalcev Koroške dežele je še zmirom slovenska. Al čujte! — kar zdaj pride, to preseže vse, kar smo Slovenci dozdej sramotivnega doživeli: Celovski mestni očetje grozijo, da hočejo vsi odstopiti, ako se g. Rosbacher prostovoljno ne odpove svojemu mandatu! — Vse eno je, ali izvršijo to, s čemur žugajo ali ne; že to grozenje samo na sebi je tako sramotenje slovenskega imena, da ga mi Slovenci ne moremo in ne smemo tiho pogoltniti, ako imamo še trohico časti v sebi! Koroška dežela bila je nekdanj čisto slovenska. Naj Celovčani le gredó vèn proti Gospej sveti in ogledajo kamniti prestol s slovenskimi napisi, na katerega so Koroški vojvode stopali, kedar so pred zbranim ljudstvom vzeli gospodstvo dežele v last. Še pred sto leti je bilo Celovško mesto bolj slovensko, nego nemško. Al nemčurji silijo z germanizacijo in s svojo znano brutaliteto čedalje bolj proti jugu in odrivajo slovenski živelj vedno dalje nazaj. Kakor je poturica desetkrat huja od pravega Turka, tako so tudi renegati (ponemčeni Slovenci) polni strupenega srda in zaničevanja do svojih slovenskih pra-

dedov. Nikjer ni sovraštvo do nas tako intenzivno, kakor v Celovcu in v Mariboru, kajti te poturice imajo nas „windische“ kot robski narod, ki je rojen le za to, da je nemcu za hlapca. Žalibog, da pa so tega tudi Slovenci sami krivi, ker v svoji krotki in prepohlevni natori se nikoli niso dosti možato ustavili tuji sili, ampak le servilno vpognili pred njem kolena. — Al še nismo poginili, še imamo Kranjsko, Goriško in Primorje, še velik del Štajarske, in še imamo tretjino Koroške. Vbranimo vsaj to, kar še imamo! Pa treba je sedaj drugače postopati: sramujmo se svoje prejšnje servilnosti, povzdignimo više svoje glave, kakor svobodni enakopravni možje, in ne povejšajmo jih, kakor robovi! Vam, koroški Slovenci, velja najprvo ta beseda: zakaj vi in Štajarci ste preponižni in preservilni, Kranjci so nekaj bolj možati in samosvestni. Ali ni to, s čemur se spoštovanemu gosp. Rosbaherju v mestnem zboru žuga, pravo barbarstvo? Evo vam sad prevelike ponižnosti in sramotne servilnosti! Slovencem na Kranjskem in v Primorji pa, katerim lakomno nemčurstvo še ni tako trdo za petami, naj kaže ta izgled, kaj jih čaka, ako ne gojijo v svojih prsih samosvesti in rodoljubnega ponosa, in ako ne bodo složno branili se tujčevi sili. Nemčur z nami „modus vivendi“ neče poznati; ako mu podajaš prijateljsko roko, misli si, da se mu vdajaš in še celó tega ti ne dovoli, da bi se svojega jezika v šoli učil! Ne minute ne smemo dvomiti, da nemčurji ne bodo prej mirovali, dokler ne bo poslednja branjevka v Ljubljani „Tagblatt“ puštabirala in dokler ne bo poslednji fakir v Trstu pesmi „Wacht am Rhein“ žvižgal! Zato naj vedó Celovski nemčurji in vsi drugi, ki ž njimi simpatizirajo, da njihovo postopanje nasproti našemu rojaku g. Rosbaherju smatramo za sramoto vsem Slovencem v obraz vrženo, in da je ne zabimo v trdni zavesti, da — Bismarkov vrč nosi vodo le tako dolgo, da se mu uhó odbije!

V Gorici 22. maja. — Vroče je že; škoda le, da zemlja ni še povsod premočena. Sicer pa polje kaj lepo kaže, sosebnost tudi grozdja se je obilno zarodilo. Prve češnje imamo letos dobre 3 tedne pozneje, ko druga leta. Pretekli praznike so jih nekteri namesti cvetlic v rokah nosili, pa še blede in sramožljive. — Naše mesto se širi, ljudi je zmeraj več — vode pa čedalje manj. „Voda“ je že dalj časa stalno vprašanje v Gorici. Da je je treba, v tem so z občinstvom vred tudi mestni očetje edinih misel. Ali — odkod napeljati jo — tu se misli cepijo. Varčna stranka bi hotela napraviti vodotok iz Soče, ali pa sedanji Ritterjev prevzeti; „napredujoča“ stranka pa ima že nekaj let drug namen in načrt. Pod Sv. Goro nad Kanalsko cesto (proti severju od Gorice) je namreč nek izvirek „Mrzlek“. Studenec sam pa se zdi gospodom prenizek. Dali so tedaj po strokovnjakih (po abè Richardu in geologu Taramelli-u) hrib preiskati ter sta neki ta 2 izvedenca našla, da voda, ki po Mrzleku izvira, v gôri veliko više teče in čez slape doli pada. Zdaj neka družba 60 sežnjev nad površjem Soče koplje in vode išče. Če se kopačem res posreči, v taki ali še večji višini vode zaslediti — potem bo celó lahko spraviti jo v mesto in še dalje. — Gosp. Vodopivčev zemljevid Goriške dežele je ravnokar dovršen. Deželni odbor bo iztise razpošiljal šolam in županijam.

Iz Orehka na Notranjskem 23. maja. (Javna zahvala.) Tudi tukajšnja podobčina je dobila lepo pomoč (100 fl.) za napravo vodnjaka (kalí) za živino, brez katere bi si nikakor za živino silno potrebnega vodnjaka ne bila mogla narediti. Res, da bi se z 100 gold. vodnjak, katerega obseg znaša 46 met. in središče meri 2.5 met. globokosti, ne mogel napraviti, al zdatna podpora, katero je subvencijski odbor sl. kmetijske družbe lani na

prošnjo tukajšnje podobčine podeliti blagovolil, je občane tako osrčila, da so se z veseljem jako koristnega dela poprijeli. Ko pa je le še malo manjkalo, da ni bil vodnjak izgotovljen, je prišla neki dan meseca maja velika ploha, ki je še ne popolnoma dodelani vodnjak tako z vodo napolnila, da se je moralo delo popustiti in tako se je vodnjak še le zdaj dodelal, v katerem tudi v največi suši vode za živino primanjalo ne bo. Zato se za podeljeno podporo tukajšnje podžupanstvo prav lepo sl. subvencijskemu odboru zahvaljuje.

Anton Čančula, župan.

Iz Preserja 23. maja. (Javno se zahvaljuje podpisani) sl. subvencijskemu odboru c. k. kmetijske družbe za podeljeno mu ovco in ovna zares hvale vrednega Trbiškega plemena. Zatega del podpisani želi, da bi zamogel sl. odbor kmetijske družbe vsim prositeljem v tej reči vstreči, in navdušeno kličem: Bog blagoslovi delovanje kmetijske družbe na pomoč kmetijstvu in narodu slovenskemu!

Janez Kovač, kmet.

Iz Dola 20. maja. — Da zvedo dragi bralci „Novic“, kako da smo pri nas bogati, jim priobčim sledeče: Bilo je pred kakima dvema letoma, ko so „Novice“ prinesle veselo oznanilo, naj se vse tiste občine oglasijo, katero trpijo pomanjkanja vode bodi-si ljudje ali živina, s svojimi prošnjami pri sl. c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Ko jaz to berem, brž mi pride na misel, da male kje bi utegnila živina vode toliko stradati ko ravno pri nas na Duleh in Lazih. Zato sem vprašal župana, ali bi ne bil zoper to, da napravimo prošnjo. On je bil zadovoljen, in naredila se je prošnja z županovim podpisom. Prvo leto ni bila vslišana prošnja, ker se je bilo preveč družih krajev oglasilo; al vslišana je bila drugi pot na moje veliko zadovoljstvo. Ko pa so dobili od družbe kmetijske pogoje, pod katerimi da se bo denar delil in da se mora kal v dobrem stanu zdrževati, je naše občinske može strah prevzel. Svetovalec F. S., misleč v kratkem župan postati, se je kar odločno izrazil, da županija se ne bo v to zavezvala, da bi morala skrbeti za vedni obstanek vode v kalu. In žalibog, dobri namen moj je na cedilu ostal. Župan, ko je videl upor nekaterih Dulanov in Lažanov zoper napravo kalí, je rekel, da on se ne podpiše, če se ne bodo vsi drugi možje iz Dula in Laz podpisali in zavezali. Jaz sem jim bil razkladal, da to ni nikakor težka zaveza, da, če delamo, le sebi delamo, da, če bomo popravljali, bomo sebi popravljali itd. Naposled sem se celó zavezal, da jaz obresti od denarja plačam, ako delo ne bo dobro narejeno, in da za vse hočem jaz odgovoren biti, za vse jaz skrbeti, kar bo treba. In na to so res bili po večem zadovoljni; tudi z gospodarjem, na čegar svetu smo mislili kal delati, sem govoril; izprva bil je voljan, al naposled se je spreobrnil, in ko ni mogel drugače svoje besede požreti, je rekel, da ne pusti drugače delati, da ga z 200 gold. odškodovamo. V tacih okoliščinah ni mi kazalo družega, kakor občinskim možem dati že prejetih 50 gold. nazaj in obresti od tega časa plačati. In to sem tudi pošteno storil. Dobra reč pa je konec vzela, menda najbolj zato, da bi nobeden drug kaj koristnega ne storil, če sami nič ne delajo.

Janez Borštnik.

Iz Borovnice 20. maja. J. B. — Komur se krivica godí, se sme braniti, zato naj dovolijo „Novice“ prostorček za brambo proti zadnjemu dopisu iz B. *) — Kako morete, gospodine dopisnik, reči, da nista omenjene poti popravljala le zato, da bi vaju ljudje hvalili; mar niste sami tega rekli? Pa vsaj to tudi ni greh; jaz bi le rad vedel, ali je star Kranjec ali mlad Nemeec

*) S tem naj je sklenjeno pričkanje, zato pravimo: „mir vam bodi!“ Vred.

bil potomerec, ki je na B. postajo pot umeril in na komaj 20 sežnjev visokosti naredil 5 ovinkov? Da bi se bilo pa kaj tacega pri kaki občinski seji sklenilo, ni res, kar že to pričuje, da so se še odborniku delu uprli; vsaj se menda še spominjate, da ste M. Mazija po svoji mogočnosti na 5 gold. kazni obsodili, ker se je branil dalavca dati. — Kako pač morete reči, da sem jaz tihotapsko žolž razlival, ako niste pozabili, kaj ste še komaj pred letom pisali? Da sem v bralno društvo vpisan, je istina, al kako smete trditi, da smo vsi drugi nepošteni, le vidva zadnjič omenjena sta poštena, enako Lotu in njegovi družini v stari zavezi! Zdaj še le vem, iz kakošnega namena ste patrolirali okoli Verbičeve hiše na večer sv. Štefana, ko smo imeli obravnavo zaradi spremenitve časnikov itd. in sta bila tudi prečastita gosp. župnik in g. kaplan nazoča. — Vprašam Vas dalje: ali je to lepo, če svoj žolč razlivate nad tem, če se gré kdo kaj koristnega po svetu učiti, kar domá ne znamo? Gosp. M. se je na Moravskem v predivstvu dobro izuril, česar bi se bili že tudi lahko prepričali, ko bi Vam bilo mar za narodni razvoj in napredek. — Če tudi še to pišete, da želim na županijski prestol zlesti, merite to le zgolj po sebi, vsaj ste že pred 2 letoma izustili se, da Borovničanje že teže čakajo dne Vašega županovanja ko duše v vicah ste tega raja! Kar ste čenčali o mrhovini in o volku, ni vredno odgovora; spominjam se tu le besed sv. pisma, ki pravijo: bojte se volkov, ki v ovčjem kožuhu okoli vas hodijo! To je moja zadnja beseda.

Iz Ljubljane. (Iz seje deželnega odbora 18. maja.) V smislu sklepa letošnjega deželnega zbora zaradi naprave nove norišnice se je sklenilo, da se popraša vodstvo deželnih dobrodelnih naprav in c. k. deželni šolski svet za mnenje, ali bi bilo poslopje deželne posilne delalnice pripravno, da bi se pre naredilo v norišnico. — Vodstvu deželne sadje in vinorejske šole na Slapu se je dovolilo, da napravi z učenci te šole izlet na Goriško na ogled izglednih vinogradov, svilorejstva, in kmetijske šole v Gorici. — Občinama Kostel in Radenice se naroča, da pošljete nadrobne izkaze stroškov za vojaške straže na hrvaški meji proti živinski kugi. — Namesto ranjcega dr. Coste je bil dr. Val. Zarnik v deželni šolski svet izvoljen. — Deželni odbor je pritrdil, da se učiteljska služba v Belicerkvi oddá Janezu Gantarju, — služba nadučitelja v Semiču sedanjemu provizornemu učitelju Janezu Šilerju, in nova učiteljska služba v Rudniku Šim. Punčahu, sedanjemu učitelju v Šent Vidu pri Zatični. — V smislu dotičnega sklepa letošnjega deželnega zbora se deželni odbor obrne na več velikoposestnikov na Dolenskem, da ogledajo Smolovo posestvo Grm pri Novomestu in posestvo Rako in potem poročajo o večji ali manjši pripravnosti teh posestev za napravo kmetijske šole. —

— (Iz seje mestnega odbora 21. maja.) „Die schönen Tage von Kranjuc sind vorüber, Herr College“ — je iz seje gredé 21. dne t. m. gemeinderat Mahr tožil gemeinderatu Habitu — „wo wir so gemüthlich oben zusammengeessen eines Sinnes eines Herzens; jetzt ist's aus mit unserer schönen deutschen Einheit; sind schon wieder da so ein Paar verteuflte Slovenen!“ — Kaj neki pa je bilo danes na „rotovžu“ — sem si mislil, ko slišim tako bridko javkanje — pa kmalu zvem, da zavoljo ubozega slovenskega jezika je bil hud prepir, ki se že več let ni slišal v mestnem zboru, katerega bi sam Bismark lahko pohvalil, da zastavo nemško jako visoko nosi na zemlji slovenski, pot jej pripravljaje do Adrije. Pa naj zdaj povemo, kaj se je tako hudega godilo 21. maja na „rotovžu“. Odbornik dr. Schaffer, znan nemčur, ves razkačen, da je deželni zbor unidan ukrenil postavo, po kateri bi vendar jezik slovenski zopet dobil

košček veljave v Ljubljanski realki, je predlog pritiral v zbornico: naj se nemudoma prošnja izroči ministertvu nauka, da se ne potrdi v 12. seji deželnega zbora sklenjena postava. Podpiral je dr. Schaffer svoj predlog z navadnimi frazami in zvijačami, ki se razglasajo vsikdar, kedar narodnjaki zahtevajo pravico deželnemu jeziku; z zvijačami — pravimo — kajti oni glasoviti §. 19 sučejo zmirom le nemščini na dobro, češ, da se nihče ne sme siliti k učenju deželnega (slovenskega) jezika, Slovenci pa da se smejo siliti k učenju nemščine! — on starišem prilastuje pravico določevati narodnost svojih otrok, ne pa naravnemu pravu rojstva, kajti uno odpira renegatom široka vrata nemščini, da, če prav je otroka očel bil trd Slovan in ga je rodila Slovanka, vendar je sinek Nemeč, če oče nemčur reče, da je Nemeč, in oproščen je slovenščine! Take in enake otrobe je vezal dr. Schaffer in vrh tega še dodal to, da se nikjer ni praktična potreba pokazala, da bi se v realki moral učiti jezik slovenski. Konečno je rekel: čeravno se nibat, da bi sedanje ministerstvo (Fleisch von unserm Fleische) nasvetovalo cesarju potrditev te postave, vendar ne smemo molčati „dem geplanten Ueberfalle gegenüber!“ In mnogi „mestni očetje“, ki nobenega, niti nemškega, niti slovenskega jezika pravilno ne znajo, so prikimovali Dolfovi modrosti, odbornik Dežman pa mu je še posebno prikladal po svoji večletni znani navadi, iz deželnega zbora, in nič novega povedati vedel; predsednik kupčijske zbornice Dreo pa jo je zagazil v svoji jezikoslovni učenosti celó tako daleč, da je vpeljanje slovenščine v realko proklamiral za „veliko nesrečo!“ Če Bismark to zve, pošlje mu gotovo red črnega orla 1. vrste.

Le dva narodna odbornika sta se ustavila navedenim frazam in zvijačam — se ve, da sta v takem zboru le bob v steno metala, vendar njuna ugovora tehtata pred treznim svetom več nego vse pleve nemčurske. — Dr. Karol Bleiweis je med drugim rekel, da se prav nič ne čudi v tej zbornici dr. Schafferjevemu predlogu, da pa se temu čudi, da je on se drznil govoriti o nekem „geplanten Ueberfall der Landesvertretung“, ki je vendar sam „einen Ueberfall“ danes s svojim predlogom naredil na nas. Če pride kje drugod v nemško realko kak učenec, bodi-si Italijan, Hrvat ali Magjar, ne prašajo ga: je li se hoče nemški učiti ali ne, ampak mora se; pri nas pa se celó domači dijaki z mnogimi pretvezami odgovarjajo od nauka slovenščine ali pa se za Nemce prekrščajo; ugovori, da jezik slovenski ni zmožen za učenje realnih nauk, je presmešen iz ust stranke, ki razen enega ali dveh niti slovenski ne zna niti literature slovenske ne pozna; v ljudske šole pahate jezik slovenski; kedar pa tam za-nj gre, ga tudi ondi spodrivata z vso silo. Če g. Dežman ne more razumeti, čemu in kako da bi se slovenski jezik celih 7 let v realki učil, je pač pri tem popolnoma pozabil to, da se na gimnaziji tudi nemški dijaki morejo še celih 8 let nemški jezik učiti. Vse orožje tedaj, ki ga, gospodje vi, obračate proti nam, se samo po sebi obrača kot pušica na vas nazaj. Jaz bodem tedaj glasoval zoper predlog dr. Schafferja. — Odbornik Potočnik se sklada popolnoma s tem, kar je dr. Bleiweis omenil iz humanističnega stališča zoper Schafferjev predlog, pa ga hoče še pretresti iz realističnega stališča. Dr. Schaffer je trdil, da ni nikakoršne praktične koristi ukvarjati se z učenjem slov. jezika, namesti da bi se dijaki v teh urah učili raji tehničnih predmetov „Fachgegenstände“. Jaz pa trdim in to lahko dokažem, da učenje slovanskih jezikov sploh in še posebno pri nas v Avstriji ni ne nepraktično, marveč je prav prav praktično.

Menda ni samo moja, temuč vseh nas živo vroča želja, da se kmalu naša viša realka prestvari v višo tehniko. To moramo želeli ne samo na korist našega glavnega mesta, temuč na korist vsega slovenskega naroda pa tudi vseh Avstrijskih južnih Slovanov, ki ni kjer še nimajo više tehnike; vsi morajo dozdej romati na nemško tehniko v Gradec. Korist više tehnike v Ljubljani, na kateri bi se poleg slovenščine učila tudi še druga slovanska narečja, bila bi za ves jugoslovanski del Avstrije očitna kot beli dan. Ozrite se le na ogromno število 1000 izučenih tehnikov, ki so večidel zato brez službe in kruha, ker znajo le nemški jezik, tedaj ne sposobni za službe ne v Galiciji ne na Ogerskem, ne na Hrvaškem, Slavoniji in Dalmaciji, pa še pri Turških železnicah ne. V šoli se shaja z nemškim jezikom, a druga je, ko tehnik zapustí šolo in si kruha išče po deželah, v katerih se govorijo drugi jeziki. Lahko bi Vam imenoval tehnike, ki so se v Levovu in Krakovem izučili samo na podlagi Poljskega jezika, pa imajo zdaj ne samo v Galiciji, ampak skor po vsem svetu službe in pa tudi v Dunajskem ministerstvu. Znanje jezikov, in posebno znanje slovanskih jezikov je dandanes poleg tehnične vednosti preživa potreba, da bi jo prezreti mogel, kdor vidi, da zunaj Nemčije je veliko in še več slovanskega sveta. Tudi jaz bom tedaj glasoval zoper predlog dr. Schafferjev.

In glasovali so veliki in mali nemčurji za Schafferjev predlog, ki je bil obveljave že asekuriran, predno je prilazil v zbornico mestno.

— (Predsednik čebelarskega društva baron Roschütz) se je v občnem zboru nekako hudoval nad družbo kmetijsko, češ, da ona utegne kriva biti, da ministerstvo kmetijstva ni čebelarskemu društvu dalo naprošene podpore. Mi zamoremo gospoda predsednika zagotoviti, da je krivo sodil, česar se on in vsak ud čebelarskega društva lahko iz korespondencije med ministerstvom in kmetijsko družbo prepriča.

— (Baron Cirheimb) je dobil Lambergerjev kanonikat po umrlem Zavašniku.

— (V poslednjem občnem zboru Matice slov.) so bili vsi od „Novic“ in „Slovenca“ priporočani za odbornike izvoljeni. „Slov. Nar.“ je nezmožnost, predreti s svojimi kandidati, zakrival s tem, da mladoslovenska stranka se ne udeleži volitve; al vsak vé, da za tem izgovorom je toliko resnice, kolikor za znanim izgovorom lesice, katera, ko ni mogla doseči grozdja, je rekla, da ne mara za nj, ker je kislo. Danes popoldne ob 5. uri ima odbor sejo, v kateri se na novo volijo predsednik, podpredsednika, blagajnik, tajuik in odseki.

— (Banka Slovenija) ima 31. t. m. 3. redni občni zbor. Upati je, da se veliko delničarjev zbora vdeleži, zasliši poročilo o reorganizaciji domačega zavoda in da se posebno na domačih tleh vtrdi!

— Nesrečne vratne bolezni „difteritis“ imenovane, pa tudi kóz še ni konca pri nas. Zakaj in odkod? nihče ne ugame. To pa le spet priča, da je na svetu veliko dogodeb, ki presegajo horizont človeške modrosti.

— (Prve češnje) so Vipavke v Ljubljano prinesle prvič v nedeljo 23. dne t. m. — tedaj nekoliko dni kasneje ko večidel druga leta.

— (Čitalnica Ljubljanska) napravi „besedo“ 12. junija, če pa bi ta dan vreme neugodno bilo, 13. junija.

— (Pobirki iz časnikov.) „Slov. Narodu“ ni bilo všeč grajanje njegovih dveh ljubčkov dr. Zarnika in Grassellija, ker sta na dr. Schreyeve grde besede kot proglašena govornika „Narodova“ molčala. Zato je zgrabil „Slovenca“ in „Novice“ ali marveč ne ta lista, ampak g. J. Alešovca, čes, da on je edini,

ki nad mladoslovenskimi poslanci v teh listih „laja“ Čudno, Namesto da bi „Nar.“ vso svojo kislino in razsajevalno moč razlil na dr. Schreya, se zakadi v tretjo pri vsem tem čisto nedolžno osebo g. J. Alešovca, in kako! Po navadi starih bab, ktere, zvlečejo vse na dan, kar so kedaj slišale, ne prašaje, je li resnično ali ne. Vendar g. Alešovec ni mož, ki bi omolknil na „Narodovo“ natolcevanje, zato se je obrnil do vredništva „Slovenca“, katero mu daje v 60. št. 25. t. m. sledeče spričevalo: „Narod“ je očital gosp. Alešovcu v prav drvarskem napadu njegove osebe, da v „Slov.“ in „Novicah“ laja nad „Narodovci“, vredništvu „Naroda“ pa pošilja napade na duhovščino. Ker bi po tem občinstvo lahko mislilo, da je res, kar „Narod“ trdi, in bi na g. Alešovca lahko letel nekak sum, objavimo tu, da nam je dobro znano ono, na kar „Narod“ opira svoje natolcevanje, a da mi g. Alešovcu nimamo čisto nič očitati. To omenimo ob kratkem, ker daljšega odgovora se nam „Narodov“ napad vreden ne zdi. Vred. „Slov.“

Temu, kar je tu izrečeno, pritrdimo radovoljno tudi mi, obžalovaje, da „Narod“ namesto greha, ki ga stori kdo izmed njegove stranke, tako rad napade tistega, o katerem misli, da je ta greh objavil ali grajal. Se vé, grehi „Narodovcev“ se ne smejo grajati, sicer je ogenj v střehi. — Slovensko občinstvo pa potem zopet lahko sodi, koliko je „Narodu“ za ohranjenje domačega miru, zaradi kterega smo se mi toliko premagovali. Gospoda Alešovca nam pa, mislimo, ni treba braniti takega sumničenja, saj nam njegov „Brencelj“ popolnoma razodeva, kaj on dela in misli.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Na Dunaji se je ministerstvo nekoliko spremenilo, Banhansa je nadomestil Chlumecky, minister poljedelstva pa je postal grof Mansfeld, svak ministra Auersperga in bivši stotnik pri huzarjih, — v Gradcu je deželni namestnik Kübeck se tako prehladil, da bo moral v Bukovino ali kam drugam iti, — na Nemškem še vedno zagotavlja, da bo mir, posebno kar je bil Ruski car v Berlinu, — na Španjskem pa se nadja Don Karlos konečne zmage.

1. zapisnik doneskov za dr. Costov spominek,

za kterega so darovali:

gospodje: baron Karol Wurzbach, predsednik kmetijske družbe 20 gold., Luka Robič, dež. poslanec 10 gold., Jože Jerič, župnik v pokoju 2 gold., Matija Torkar, župnik v Mozelji 1 gold., Janez Potočnik, župnik na Brezovici 2 gld., Mart. Skubic, dekan v Ribnici 3 gold., Valentin Sarabon, kaplan v Ribnici 1 gld., Jože Merjasec, kaplan v Dragi 1 gold., France Avguštin, kaplan v Loškem potoku 1 gold., Primož Klemen, podžupnik na Gori 50 kr., Jože Lesjak, župnik v Sodražici 1 gold., Matija Fröhlich, župnik v Lašicah 1 gold. 50 kr., Ant. Čebašek, župnik v Turjaku 1 gold., Jožef Krese, župnik v Strugi 1 gold., Štefan Jaklič, župnik v Dolenjivasi 1 gold., Janez Kobilica, kaplan v Dolenjivasi 1 gold., Janez Kljun, župan v Ribnici 1 gold., Šimen Pristov, kaplan v Ribnici 1 gold., Janez Arko, c. k. notar v Ribnici 1 gold., Friderik Logar, posestnik v Ribnici 1 gold., Anton Žuža, dekan in častni korar v Laškem na Štajarskem 10 gold., Jakob Blaznik, župnik v Hrenovicah 3 gold., Franjo Drenik, glavni agent asekuracije Peštanske v Ljubljani 2 gold.